

Душко Грбовић
Завичајни музеј, Јагодина

НАСТУП УЧИТЕЉСКЕ ШКОЛЕ НА БАЛКАНСКОЈ ИЗЛОЖБИ У ЛОНДОНУ 1907. ГОДИНЕ

Апстракт: Рад говори о успеху Учитељске школе у Јагодини на Балканској изложби у Лондону 1907. године када је школа за изложени мед била се производио на пчелињаку школе, добила златну медаљу.

Кључне речи: Учитељска школа, Сретен Аџић, пчелињак, Балканска изложба, Лондон, мед, златна медаља

Године 1907. године у Лондону је одржана Балканска изложба на којој је своја достигнућа и производе изложила и Краљевина Србија. На тој изложби је учествовала и Учитељска школа из Јагодине. За изложени мед била је награђена **златном медаљом**. Стогодишњица од изложбе и успеха школе је прилика да нешто више кажемо о том догађају и успеху о којима је у школском извештају за школску 1907/8. годину написано неколико редова.¹

Године 1897. у Јагодини се збио догађај значајан за историју организованог пчеларства на територији Србије. На иницијативу млавских пчелара у Јагодини је 7. (19.) августа одржан Први пчеларски збор. Најзначајнија одлука донета на овом скупу била је да се формира **Српско пчеларско друштво**. Друштво је основано 31. октобра (12. новембра) 1897. године у Београду. Пчеларски збор у Јагодини одржан је у згради основне школе (касније се ту налазила Гимназија, потом општина, док се данас у тој згради налази дописништво РТС-а). Управник основне школе био је Димитрије М. Димитријевић (1862–1938), просветни радник, један од истакнутијих јагодинаца са краја XIX и прве половине XX века, који је оставио трага и у пчеларству Јагодине.²

Од почетка свог деловања Српско пчеларско друштво своје активности усмерава ка просвети. На једној седници Главног просветног савета током 1898. године, препоручен је орган друштва, часопис „Пчелар”. Децембра 1898. године у Јагодини је почела да ради Мушка учитељска школа јагодинска, основана указом од 26. јуна наведене године. Школа у пролеће 1899. године добија од Пчеларско-вођарске задруге из Београда на поклон две веће кошнице „ђерзонке” (врста кошница са покретним саћем) чиме је заснован пчелињак ове образовне установе. Пошто су у кошницама били слаби ројеви, одлучено је да се они ојачају, да би се од

¹ ДЕСЕТИ ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ 1907–1908., стр. 9.

² Душко Грбовић, ПЧЕЛАРСТВО НА ТЛУ ЈАГОДИНЕ СА ОКОЛИНОМ, Јагодина 2007., стр. 121–123, 219–220; О Димитрију Димитријевићу видети и: ДИМИТРИЈЕВИЋ М. ДИМИТРИЈЕ МИТА, Раде Милосављевић, ЈАГОДИНСКИ БИОГРАФСКИ ЛЕКСИКОН, Биографски подаци за 1000 личности Јагодине, Јагодина 2006., стр. 46–47.

јесени, кад школа набави потребне справе, почело са предавањима из пчеларства. Брига о кошницама поверена је, већ поменутом, Димитрију Димитријевићу учитељу јагодинске основне школе, истакнутом пчелару и једном од повереника Српског пчеларског друштва за Моравски округ. Кошнице су биле смештене у школско двориште.³

У пролеће 1901. године пчелињак је премештен на ново место, које је касније чинило део једне шире окућнице школског пољопривредног добра. Око кошница је била направљена жива ограда од маклуре (дивље поморанце). На улазу је подигнут шестоугаони зимски павиљон у који је могло да се смести 20 кошница. У овај павиљон кошнице су се уносиле зими и на тај начин штитиле од јаких мразева. Повећан је број кошница новима, од којих су 4 били нови ројеви. Окружни физикус у пензији др Зарија Поповић, бивши школски лекар и наставник хигијене, поклонио је 4 кошнице „ђерзонке“ са пчелама, 2 празне кошнице и 15 справа за пчеларење. Вредност поклона је била преко 80 динара. Пчелињак је тада (1901.) имао 17 кошница са ројевима, од којих је било 9 јаких, те је од њих оцеђено око 30 кг меда. Попуњене су пчеларске справе тако да је школа располагала са свим справама неопходним за рационално пчеларење. Пчелама су се бавили вештији ученици, посебно одређени и уз савете наставника пољске пољопривреде. У периоду 1898–1914. године као хонорарни наставници пољопривреду су предавали Милорад Тројановић и Бошко Бошковић.⁴ (сл. 1)

На пчелињаку су практично примењиване методе рационалног пчеларства. За то је велика заслуга Сретена Ацића, врсног педагога, који је и на пољу пчеларства оставио дубок траг.⁵

³ СРПСКА КРАЉЕВСКА МУШКА УЧИТЕЉСКА ШКОЛА У ЈАГОДИНИ, Први годишњи извештај 1898–1899. школска година, приредио Сретен М. Ацић управитељ, Београд 1899, стр. 91; Сретен М. Ацић, ЧУВАЊЕ МЕДА, Пчелар, бр. 8, год. VII, август, Београд 1924., стр. 123–125, 123; Светозар Ђокић, Драгослав Јевтић, СРЕТЕН АЦИЋ-ЊЕГОВ ЖИВОТ И РАД, Светосавски темат за 1934/35, Историјски архив Јагодина (у даљем тексту ИАЈ), УЧИТЕЉСКА ШКОЛА „СРЕТЕН АЦИЋ“—Светозарево 1935–1938; Пчелар, број 5, Београд 1898., ПЧЕЛАР-1898. ГОД. ОД БРОЈА 1–12, репринт издање (1998), стр. 103; СЕДАМ ДЕЦЕНИЈА УЧИТЕЉСКЕ ШКОЛЕ У СВЕТОЗАРЕВУ, Светозарево 1969, стр. 15; Душко Грбовић, ПЧЕЛАРСТВО У СРЕДЊЕМ ПОМОРАВЉУ, Пчеларство у Србији, Галерија Завичајног музеја у Јагодини 5–25.09.2002. год. (деплијан поводом изложбе (непагиниране стране)); Исти, ПЧЕЛАРСТВО НА ТЛУ ЈАГОДИНЕ СА ОКОЛИНОМ, стр. 125 и напомена 240, стр. 219–220; О кошницама кроз историју видети: Милош Антонић, ИСТОРИЈСКИ РАЗВОЈ КОШНИЦЕ, Пчелар, бр. 3, март, Београд 1996, стр. 84–88.

⁴ СРПСКА КРАЉЕВСКА МУШКА УЧИТЕЉСКА ШКОЛА У ЈАГОДИНИ, Трећи годишњи извештај, 1900–1901. школска година, Београд 1901, стр. 12–13; Аутори светосавског темата о Сретену Ацићу пишу да је павиљон био осмоугаони. С. Ђокић, Д. Јевтић, СРЕТЕН М. АЦИЋ, ИАЈ, к. 690, л. 34; СЕДАМ ДЕЦЕНИЈА УЧИТЕЉСКЕ ШКОЛЕ, стр. 182; Др Јован Ђорђевић, др Живољуб Лазаревић, др Милан Недељковић, ВЕК ОБРАЗОВАЊА УЧИТЕЉА У ЈАГОДИНИ, Јагодина 1998, стр. 124; Д. Грбовић, ПЧЕЛАРСТВО НА ТЛУ ЈАГОДИНЕ, стр. 126.

⁵ СРЕТЕН М. АЦИЋ, Пчелар, бр. 1, година XXXI, јануар, Београд 1934, стр. 32; СРЕТЕН АЦИЋ. СПОМЕНИЦА, Јагодина 1939; Оливер Ђорђевић, СРЕТЕН АЦИЋ И ЊЕГОВА ПОРОДИЦА, Манастир Враћевшница 2001; Душко Грбовић, СРЕТЕН АЦИЋ И ПЧЕЛАРСТВО, Зборник радова са округлог стола „Живот и дело Сретена М. Ацића“, Трстеник 2006, стр. 141–147; Исти, ИСТАКНУТИ ПЧЕЛАРСКИ УЧИТЕЉ СРЕТЕН М. АЦИЋ (1856–1933), Пчелар, бр. 5, година CX, мај, Београд 2007., стр. 224–225; Исти, ПЧЕЛАРСТВО НА ТЛУ ЈАГОДИНЕ, стр. 126.

За привреду Краљевине Србије веома значајна је била 1907. година. У Лондону је одржана Балканска изложба на којој су поред Србије излагале Црна Гора и Бугарска. Одржана је у периоду 21. април (4. мај)-25. октобар (7. новембар) 1907. године. Изложба је одржана у време тзв. „царинског рата” Србије и Аустро-Угарске (1906–1911). Била је продајног карактера. О значају изложбе сведочи и чињеница да су на њеном отварању присуствовали председник српске владе Никола Пашић и министар народне привреде Коста Стојановић. Краљ Петар I Карађорђевић је орденом Св. Саве одликовао Лорд-мера Лондона који је изложбу прогласио отвореном. За комесара изложбе Влада Краљевине Србије одредила је др Марка Т. Лека пензионисаног професора и ректора Велике школе. Изложбени одбор сачињавали су: председник одбора Павле Кремије Жавал иначе први директор Изложбеног друштва лимитед у Лондону, а чланови су били Алфред Стед, Владимир Савић, Божидар Веселиновић, др Јован У. Јовановић. Изложба је добила запажен публицитет у енглеској штампи. О изложби су писали многи познати лондонски листови: Тајмс (Times), Дејли Телеграф (Daily Telegraph), Обсервер (Observer), Сандеј Тајмс (Sunday Times), Морнинг пост (Morning post), Глоб (Globe), Квин (Queen), Глазгов Хералд (Glasgow Herald) и други. Излагачки простор налазио се у Краљичиној палати у Лондону. Простор за излагање Краљевине Србије захватао је површину од 3.000 м² и био је подељен на 12 одељака. Највећи одељак (VII) је био где су излагани пољопривредни производи (жито, кукуруз, оvas, јечам, раж, суве шљиве, пекмези, разна слатка, кувано воће, разна вина, разне ракије, српски коњак и друго). Међу изложеним производима били су и мед и восак. Мед је био изложен и на посебном штанду Винодељско Воћарске школе из Букова код Неготина. Изложбу је посетило 1.289.215 посетилаца. Оцењивачки одбор изложбе, састављен од енглеских стручњака, састао се 15. (28.) новембра 1907. године. Награђени су били углавном сви излагачи. Највеће награде су биле: Grand Prix, Diplome d' Honneur и Златна Медаља. Један од аутора нацрта диплома награђених учесника био је и Драгутин Инкиостри-Меденак (1866–1942), у новијој српској култури пионир примењене уметности. Његови радови и нацрти били су запажени међу посетиоцима и извештачима са Балканске изложбе. Након затварања изложбе ствари су постепено враћане у земљу. Последња пошиљка ствари са изложбе приспела је у земљу током јануара 1908. године.⁶

⁶ Вечерње новости, бр. 113, год. XIII, Београд, среда 25. април 1907., стр. 1–2; Исто, бр. 295, година XIII, Београд, петак 25. октобар 1907, стр. 4; Никола Пашић и Коста Стојановић допутовали су Оријент експресом преко Белгије. У Лондону су их дочекали српски посланик у Лондону др Милићевић, аташе Антонијевић, српски генерални конзул у Лондону Тукер, Алфред Стед, чланови изложбеног одбора, виши чиновници министарства, представници српске колоније у Лондону: Чедо Мијатовић, Раша Милошевић, Ив. Иванић. Самоуправа, орган Радикалне странке, бр. 94, год. V, Београд, среда 25. априла 1907., стр. 2; Самоуправа, бр. 278, Београд, четвртак 29. новембра 1907, стр. 1; Др Јован У. Јовановић, СРПСКА ИЗЛОЖБА У ЛОНДОНУ, Самоуправа, бр. 286, Београд, субота 8. децембра 1907., додаток бр. 286 Самоуправе, непагиниране стране; Самоуправа, бр. 12, год. VI, Београд уторак 15. јануара 1908., стр. 2; Исто, бр. 195, Београд субота 23. август 1908., стр. 1–3; Исто, бр. 199, Београд четвртак 28. августа 1908., стр. 3; Исто, бр. 200, Београд, петак 29. августа 1908., стр. 1; Трговински гласник, орган Београдске трговачке омладине, бр. 93, година XVII, четвртак 26. априла 1907., стр. 1; Исто, бр. 94, Београд петак 27. априла 1907., стр. 1; Исто, бр. 96, Београд недеља 29. априла 1907., стр. 1; Исто, бр. 99, Београд четвртак

Међу излагачима са овог подручја нађени су Сретен Ацић, управник Учитељске школе, који је самостално излагао бело вино, вино од трешања, вино од црних трешања; восак су излагали: Радисав Јовановић из Сугубине и Илија Ђуковић из Пчелице; мед је излагала Учитељска школа из Јагодине.⁷ (сл. 2)

Учитељска школа је на изложбу послала очуван мед од 8, 6, 4 и 2 године старости. Изложени мед је оставио утисак на чланове жирија изложбе и они су за квалитетан мед одликовали Учитељску школу **златном медаљом**. Чување меда се наставило и после изложбе. Године 1914. имамо мед стар 14 година, који се, по Ацићевим речима, слегао само 1–2 цм од врха, који се био згуснуо и добио загаситу боју. Сретен Ацић је после Првог светског рата у часопису „Пчелар” писао о начину како што дуже сачувати квалитетан мед. Напоменуо је да су за дуго чување погодни липов и боров мед. Ова награда сведочи сву исправност става Сретена Ацића да се у школском пчелињаку примене методе рационалног пчеларства.⁸ (сл. 3)

Те 1907. године прописана су и одобрена „Правила о огледном и инструктивном пољопривредном добру Мушке учитељске школе у Јагодини”. О пчелињаку у члану 13 пише: „Заводски ће пчеланик (пчелињак-прим. аутора) служити поглавито поуци учениковој у рационалном пчеларству. Сувишни ројеви заједно с кошницама могу се, ради запата, продавати у корист државне касе, првенствено ученицима и њиховим породицама и учитељима Народних школа, а затим приватним потраживаоцима, по процени комисије од наставника Пољопривреде, школског вртара и једног наставника или заводског економа. Исто то важи и за продају сувишка меда и воска.”⁹ Сходно дотадашњем раду и запису Сретена Ацића о очуваности меда 1914. године, за претпоставити је да је школски пчелињак наставио са успешним радом до избијања Првог светског рата. Након Првог светског рата долази до замирања рада пчелињака. Обнавља се након Другог светског рата. Располагао је са 10–12

3. маја 1907., стр. 2; Исто, бр. 100, Београд петак 4. маја 1907., стр. 1; Исто, бр. 105, Београд четвртак 10. маја 1907., стр. 1; СРБИЈА НА БАЛКАНСКОЈ ИЗЛОЖБИ У ЛОНДОНУ 1907., Краљевско-српско министарство народне привреде, Београд 1907, стр. 13–14; Јован У. Јовановић, СРПСКА ИЗЛОЖБА У ЛОНДОНУ 1907. ГОДИНЕ, Београд 1908., стр. 5, 11–12, 20, 22–23, 26, 30, 37 43; Србобран, Народни српски календар за годину 1908., уредио Светозар Прибићевић, Загреб, стр. 147–148; ИСТОРИЈА СРПСКОГ НАРОДА, VI-1, Београд 1994.², стр. 174; Мр Соња Вулешевић, ДРАГУТИН ИНКИОСТРИ-МЕДЕЊАК-пионир југословенског дизајна, Музеј примењене уметности, Београд 1998. (каталог изложбе), стр. 23–24, задња корица.

⁷ СРБИЈА НА БАЛКАНСКОЈ ИЗЛОЖБИ У ЛОНДОНУ 1907., стр. 118–119, 124–126; Самоуправа, бр. 239, год. V, Београд, понедељак 15. октобра 1907., стр. 3; Исто, бр. 242, Београд 18. октобра 1907., стр. 3; Исто, бр. 250, Београд, субота 27. октобар 1907., стр. 3.

⁸ У литератури је пронађено да је објављен извештај оцењивачког одбора, ИЗВЕШТАЈ ОЦЕЊИВАЧКОГ ОДБОРА У СРПСКОМ ОДЕЉЕЊУ БАЛКАНСКЕ ИЗЛОЖБЕ У ЛОНДОНУ 1907. ГОДИНЕ, Београд 1908. године видети: С. Вулешевић, ДРАГУТИН ИНКИОСТРИ-МЕДЕЊАК, стр. 114. Покушаји да се штампани извештај пронађе нису уродили плодом те као веродостојан податак остаје нам оно што је написано у десетом годишњем извештају о раду школе за 1907/8. школску годину. ДЕСЕТИ ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ 1907–1908, стр. 9; Ацић у свом чланку пише да је био награђен мед из саћа од пре 5, 6 и 7 година. С. М. Ацић, ЧУВАЊЕ МЕДА, стр. 123, 125; С. Ђокић, Д. Јевтић, СРЕТЕН М. АЦИЋ, ИАЈ, к. 690, л. 35; Д. Грбовић, ИСТАКНУТИ ПЧЕЛАРСКИ УЧИТЕЉ СРЕТЕН М. АЦИЋ, стр. 225; Исти, ПЧЕЛАРСТВО НА ТЛУ ЈАГОДИНЕ, стр. 130–131.

⁹ Др Ј. Ђорђевић, др Ж. Лазаревић, др М. Недељковић, ВЕК ОБРАЗОВАЊА УЧИТЕЉА У ЈАГОДИНИ (1898–1998), стр. 29, 35 цитат.

кошница (друштава). На њему је вршена обука пчелара. Пчелињак се налазио у оквиру школске економије која је до 1958. године пословала у саставу интерната Школе. У току школске 1958/59. године при Школи је основана Ђачка задруга и њој је била поверена брига о имању Школе. Од 1967. године задруга је пословала у оквиру Школе. Пчелињак је током времена изчезао. Данас се на земљишту некадашње економије налазе стамбене зграде и Дом ученика средњих школа.¹⁰ (сл. 4 и 5)

Поменута награда сведочи о квалитету рада у Учитељској школи у првој деценији XX века. Она нам говори шта значи када се на челу образовне установе овог типа налази врстан педагог и човек напредних схватања, какав је био Сретен Аџић. Период његовог управљања Учитељском школом, која данас делује као Педагошки факултет, представља један од најсјанијих у историји установе која образује просветне раднике. Доказ да је то тако је и **златна медаља** за изложени мед на Балканској изложби у Лондону.

ИЗВОРИ И ЛИТЕРАТУРА

- Антонић Милош, *Историјски развој кошнице*, Пчелар, бр. 3, март, Београд 1996., стр. 84–88
- Аџић Сретен М., *Чување меда*, Пчелар, бр. 8, год. VII, Београд 1924., стр. 123–125
- Вечерње новости, бр. 113, год. XIII, Београд, среда 25. април 1907., стр. 1–2
- Вечерње новости, бр. 295, год. XIII, Београд, петак 25. октобар 1907., стр. 4
- Грбовић Душко, *Пчеларство у Средњем Поморављу*, Пчеларство у Србији, Галерија Завичајног музеја у Јагодини 5–25.09.2002. год. (деплијан поводом изложбе (непагиниране стране))
- Грбовић Душко, *Сретен Аџић и пчеларство*, Зборник радова са округлог стола „Живот и дело Сретена М. Аџића”, Трстеник 2006., стр. 141–147
- Грбовић Душко, *Истакнути пчеларски учитељ Сретен М. Аџић (1856–1933)*, Пчелар, бр. 5, година CX, мај, Београд 2007., стр. 224–225
- Грбовић Душко, ПЧЕЛАРСТВО НА ТЛУ ЈАГОДИНЕ СА ОКОЛИНОМ, Јагодина 2007.
- Двадесет петогодишњица учитељске школе јагодинске*, израдио проф. Јосиф Стојановић, Београд
- Десети годишњи извештај 1907–1908.*
- Ђокић Светозар, Јевтић Драгослав, *Сретен Аџић-његов живот и рад*, Светосавски темат за 1934/35., Историјски архив Јагодина, ф. Учитељска школа „Сретен Аџић-Светозарево 1935–1938., к. 690
- Ђорђевић Оливер, *Сретен Аџић и његова породица*, Манастир Враћевшница 2001.
- Историја српског народа*, VI-1, Београд 1994.²
- Јован У. Јовановић, *Српска изложба у Лондону 1907. године*, Београд 1908.
- Dr Јован У. Јовановић, *Српска изложба у Лондону*, Самоуправа, бр. 286, Београд субота 8. децембар 1907., додаток бр. 28 Самоуправе, непагиниране стране
- Милосављевић Раде, *Јагодински биографски лексикон*, Јагодина 2006.
- Mr Соња Вулешевић, *Драгутин Инквостри-Меденак-пионир југословенског дизајна*, Музеј примењене уметности, Београд 1998. (каталог изложбе)

¹⁰ ДВАДЕСЕТ ПЕТОГОДИШЊИЦА УЧИТЕЉСКЕ ШКОЛЕ ЈАГОДИНСКЕ, израдио проф. Јосиф В. Стојановић, Београд, стр. 19; МУШКА УЧИТЕЉСКА ШКОЛА У ЈАГОДИНИ, Извештај за школску 1929–1930. годину, стр. 32; С. Ђокић, Д. Јевтић, СРЕТЕН М. АџИЋ, ИАЈ, к. 690, л. 35; Писано сећање Радомира Милошевића председника удружења пчелара „Напредак” које је деловало у периоду 1953–1958. године у тадашњем Светозареву данас Јагодини; СЕДАМ ДЕЦЕНИЈА УЧИТЕЉСКЕ ШКОЛЕ, стр. 160–161; Д. Грбовић, СРЕТЕН АџИЋ И ПЧЕЛАРСТВО, стр. 143, 147 напомена 8; Исти, ПЧЕЛАРСТВО НА ТЛУ ЈАГОДИНЕ, стр. 169 и напомена 319.

Мушка учитељска школа у Јагодини, *Извештај за школску 1929–1930. годину*, Јагодина 1930.
 Писано сећање Радомира Милошевића председника удружења пчелара „Напредак“ које је деловало у периоду 1953–1958. године у Светозареву (данашња Јагодина)
 Самоуправа, орган Радикалне странке, бр. 94, година V, Београд, среда 25. април 1907., стр. 2
 Самоуправа, бр. 239, година V, Београд, понедељак 15. октобра 1907., стр. 3
 Самоуправа, бр. 242, година V, Београд, четвртак 18. октобра 1907., стр. 3
 Самоуправа, бр. 250, година V, Београд, субота 27. октобра 1907., стр. 3
 Самоуправа, бр. 278, година V, Београд, четвртак 29. новембар 1907., стр. 1
 Самоуправа, бр. 12, година VI, Београд, уторак 15. јануар 1908., стр. 1
 Самоуправа, бр. 195, година VI, Београд, субота 23. август 1908., стр. 1–3
 Самоуправа, бр. 199, година VI, Београд, четвртак 28. августа 1908., стр. 3
 Самоуправа, бр. 200, година VI, Београд, петак 29. август 1908., стр. 1
Седам деценија Учитељске школе у Светозареву, Светозарево 1969.
Србија на Балканској изложби у Лондону 1907., Краљевско српско министарство народне привреде, Београд 1907.
 Србобран, Народни српски календар за годину 1908., уредио Светозар Прибићевић, Загреб
Сретен Ацић-Споменица, Јагодина 1939.
Сретен М. Ацић, Пчелар, бр. 1, година XXXI, јануар, Београд 1934., стр. 32
 Српска краљевска мушка учитељска школа у Јагодини, *Први годишњи извештај 1898–1899. школска година*, приредио Сретен Ацић, Београд 1899.
 Српска краљевска мушка учитељска школа у Јагодини, *Трећи годишњи извештај, 1900–1901. школска година*, Београд 1901.
 Трговински гласник, орган Београдске трговачке омладине, бр. 93, година XVII, Београд, четвртак 26. априла 1907., стр. 1
 Трговински гласник, бр. 94, година XVII, Београд, петак 27. априла 1907., стр. 1
 Трговински гласник, бр. 96, година XVII, Београд, недеља 29. априла 1907., стр. 1
 Трговински гласник, бр. 99, година XVII, Београд, четвртак 3. маја 1907., стр. 2
 Трговински гласник, бр. 100, година XVII, Београд, петак 4. маја 1907., стр. 1

РЕЗИМЕ

НАСТУП УЧИТЕЉСКЕ ШКОЛЕ НА БАЛКАНСКОЈ ИЗЛОЖБИ У ЛОНДОНУ 1907. ГОДИНЕ

Године 1897., августа месеца, у Јагодини је одржан Први пчеларски збор на коме је договорено оснивање *Српског пчеларског друштва* што је и учињено на Другом пчеларском збору одржаном у јесен наведене године. Јуна 1898. године основана је Мушка Учитељска школа у Јагодини. У пролеће 1899. године у оквиру школе заснива се пчелињак. На њему се примењују методи рационалног пчеларства. Поборник савремених метода у пчеларењу био је управник школе Сретен Ацић који је оставио видан траг у овој грани пољопривреде. Године 1907. у Лондону је одржана Балканска изложба на којој су своје производе излагали представници балканских држава: Србије, Црне Горе и Бугарске. Међу излагачима била је и Учитељска школа из Јагодине. Излагала је мед стар 8, 6, 4 и 2 године. За изложени мед награђена је **златном медаљом.**